

GUIA DIDÀCTICA PER A
JOVES

**SOM
EL QUE
DO
NEM**
**SOM
AMOR.**

CAMPANYA INSTITUCIONAL 2022-2023

Càritas

75
ANYS D'AMOR
PELS
ALTRES

SOM
EL QUE

DO
NEM

SOM
AMOR.

DONAR I REBRE AMOR, UN MOTIU PER CELEBRAR

A Càritas fa setanta-cinc anys que defensem l'alegria i celebrem la vida. El nostre compromís principal, la nostra raó de ser, és la **celebració de l'amor** que rebem i que compartim. Un amor que neix de la gratuïtat, que té la font en la generositat divina, en l'Amor del Pare cap al seu poble, la seva família, i que té la màxima expressió, d'una banda, en l'entrega de Jesús en l'eucaristia, i, de l'altra, en l'entrega i la feina de les nostres comunitats per un món on no hi hagi desigualtats, on a tots se'ns reconeguïn els nostres drets i se'ns permeti satisfer les necessitats.

Els cristians som fills de l'Amor de Déu, un amor que és gratuït i generós. El rebem pel simple fet de ser persones. I amb ell ve un compromís: ser-ne els agents transmissors, compartir-lo en el nostre dia a dia, repartint amor en les nostres relacions, a la feina, a la vida. Donar amor ens fa donar el que som pel simple fet d'haver nascut.

NO ÉS
UN MOTIU DE
CELEBRACIÓ, AIXÒ?

L'AMOR, LLUM DEL MÓN

enguany celebrem setanta-cinc anys d'amor pels altres, i la campanya institucional de Càritas es fa seu el compromís de **fer de l'amor un far que il·lumini el món**, tots els homes i dones, que desfaci la por i la foscor i faci emergir la solidaritat i l'esperança. Aquest far posa el focus en l'esforç i l'entrega humana per fer un món casa de tothom.

Es tracta d'un missatge gens idealista ni utòpic, sinó profundament compromès amb la realitat. Amb els peus a terra, som conscients dels temps que ens han tocat viure, amb les crisis, incerteses i vulnerabilitats, la violència i l'aïllament que han provocat els esdeveniments dels últims anys. Aquest far il·lumina, sí, tots aquests racons foscos, perquè els tinguem presents i els abordem sense manies. Però no només això. Perquè també es tracta d'il·luminar el millor del món. A més, la llum de l'amor no només il·lumina i mostra. També és una llum que transmet calidesa, que aporta afecte, tendresa, cura. Una llum que posa de manifest la nostra fragilitat i vulnerabilitat i, a la vegada, ens protegeix i ens dona seguretat amb la seva escalfor; que té la força principal en el fet que posa **el valor de l'amor pels altres com a proposta de vida** per al món en general i la comunitat cristiana en particular, i per això ens exigeix un compromís de tres pilars:

Personal: cara a cara amb els més vulnerables, amb noms i cognoms. Directe, que taca, d'acció, que es complementa amb la promoció d'una vida senzilla i sense aferrar-se a les possessions.

Social: amb els valors que garanteixen la justícia i els drets humans per a tothom, i ens insta a aconseguir-ho unint-los a l'acció per als altres i amb els altres.

Universal: que crea vincle, una fraternitat amb la casa comuna, la Creació, la Terra i tot el que l'habita.

UNA VIDA COMPROMESA AMB L'AMOR

Estem parlant de viure de manera compromesa, de no mirar cap a una altra banda. Es tracta d'un compromís des de l'amor i per amor, que ens porta a superar la por al fracàs, al conflicte, a la monotonia o a la inèrcia, i que ens convida a situar-nos en la permanència, en la fidelitat, en el "soc al teu costat, encara que no em vegis o no em vulguis veure".

Com a comunitat cristiana, com a Càritas, no podem ser tebis ni conformistes. El nostre compromís és amb la veritat de Jesús, perquè s'obri espai als llocs comuns de la vida quotidiana i els corrents de solidaritat flueixin i es puguin canalitzar a favor dels qui més ho necessiten.

Es tracta de **ser millors per donar millor**, i això implica:

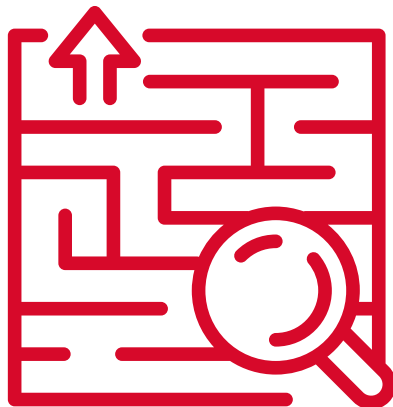
- **Mirar l'altre i el món amb tendresa i creativitat.** Mirar per dialogar, per aprendre, per servir. No tancar ni desviar els ulls davant de cap realitat, per més dolorosa, incòmoda o desagradable que sigui.
- **Escoltar amb paciència.** A Déu, a nosaltres mateixos, a l'altre, a Déu en els altres i en nosaltres. Posar els cinc sentits en les nostres relacions amb el món i amb els altres i no perdre mai l'esperança.
- **Cuidar la fragilitat de tots.** Prendre consciència i acceptar que, com a humans, som éssers fràgils, ens tomba el vent, ens trenca el pes. I fer-ho amb la certesa que, com a fills de Déu i del seu Amor, com a comunitat que treballa, pateix, descansa i celebra junta, també tenim fonaments fermes que ens permeten mirar la vida cara a cara, sense por.
- **Compartir amb generositat.** Fer efectiu avui el miracle dels plats sempre plens, dels pans i els peixos de tots i per a tots. Es tracta de compartir i compartir-nos, regalar no només coses materials, sinó també el nostre temps, l'escolta, les abraçades. En definitiva, fer i ser junts, estendre el sentiment de comunitat a totes les persones més enllà de credos o ideologies. Donar, ni més ni menys, l'amor que som.
- **Denunciar la incoherència.** De paraula i obra. Defensar el compromís de vida amb el benestar que només pot ser ple quan és compartit per tothom, quan no hi ha diferències per raó política, econòmica, religiosa, cultural, geogràfica... Anunciar la vida de ple dret per a tothom. Denunciar les injustícies i la desigualtat sense por, com a església i com a ciutadans del món que exigeixen una responsabilitat envers ell i els altres.

QUÈ TROBARÀS EN AQUESTA GUIA?

Aquestes pàgines pretenen potenciar la reflexió i el compromís, personal i comunitari, dels grups de joves amb els objectius i les línies d'acció de la campanya institucional de Càritas. Per fer-ho, presentem una sèrie de dinàmiques, propostes d'acció i materials per a moments de pregària i introspecció, tant individual com en grup.

Les activitats es componen d'una sèrie de materials independents. Els podreu fer servir tots o només alguns en treballar-los amb els grups, segons els interessos, la disposició, el temps disponible, el context... Cadascuna inclou una breu descripció i explicació dels objectius, els materials necessaris per portar-la a terme, una proposta d'acció i presa de compromís per a després de l'activitat i un moment de reflexió i pregària.

OBJECTIUS

- Preguntar-nos què significa canviar el món, si és a les nostres mans fer-ho i prendre consciència del poder que tenim com a persones i com a grup per aconseguir-ho.
- Posar en valor el fer per/donar als altres.
- Identificar allò del que som que volem regalar als altres i fer-ho.
- Fer una cadena de favors.

MATERIALS

Curtmetratge

CADENA DE FAVORS INFINITA

<https://www.youtube.com/watch?v=8Gosg1ybxTU>

Material de papereria

PAPER, TARGETES DE CARTOLINA, BOLÍGRAFS, RETOLADORS...

Vídeo cançó

HONRAR LA VIDA (Rozalén/Sole Jiménez)

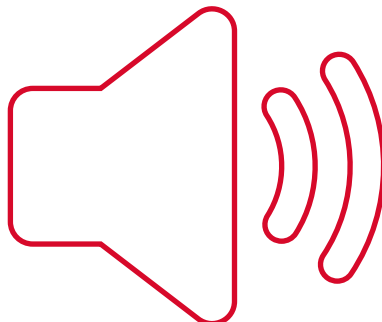
https://www.youtube.com/watch?v=vIE__NGEFD4

Honrar la vida

(letra d'Eladía Blázquez)

No,
permanecer y transcurrir
no es perdurar, no es existir
ni honrar la vida.
Hay tantas maneras de no ser,
tanta conciencia sin saber, adormecida.
Merecer la vida no es callar ni consentir
tantas injusticias repetidas.
Es una virtud, es dignidad,
y es la actitud de identidad más definida.
Eso de durar y transcurrir
no nos da derecho a presumir,
porque no es lo mismo que vivir
honrar la vida.

No,
permanecer y transcurrir
no siempre quiere sugerir
honrar la vida.
Hay tanta pequeña vanidad
en nuestra tonta humanidad enceguecida...
Merecer la vida es erguirse en vertical
más allá del mar de las caídas.
Es igual que darle a la verdad
y a nuestra propia libertad
la bienvenida.
Eso de durar y transcurrir
no nos da derecho a presumir,
porque no es lo mismo que vivir
honrar la vida.

QUÈ FAREM?

És possible canviar el món? La vida, el dia a dia, està ple d'exemples que ens mostren que sí, que hi ha persones que, davant del patiment, la solitud, la injustícia, l'odi, la desesperança... són capaces amb la seva entrega d'il·luminar i escalfar aquest món i fer-lo més habitable i humà.

I nosaltres, podem canviar el món?

En aquesta activitat reflexionarem i proposarem algunes maneres de fer que el món sigui un lloc millor i que tenim a les mans. Petits reptes que podem portar a terme sols o en grup.

Per fer-ho posarem en marxa una cadena de favors, reflexionarem junts sobre el que significa viure de veritat i el valor del compromís generós, i organitzarem un banc d'accions i serveis per honrar la vida.

Abans de començar, una advertència prèvia: en aquesta activitat oferim dues dinàmiques independents. La sessió no exigeix que es portin a terme totes les accions proposades. Segons les inquietuds, la composició, edat, etc. del grup, les circumstàncies de la sessió o el temps disponible, podrem triar entre una activitat o l'altra, o bé fer-les totes dues.

Començarem mirant junts el vídeo *Cadena de favors infinita* i comentant breument què ens ha semblat per encetar un debat sobre el que ens suggereix, el que ens explica, el que desperta en nosaltres... Si per qualsevol cosa no és possible veure el vídeo, podem generar directament el debat a partir de les preguntes següents: recordem algun cop en què vam fer un favor a algú?, quin favor va ser?, com ens vam sentir?, com es va sentir qui ho va rebre?, i l'últim cop que ens en van fer un a nosaltres?, cal retornar un favor?, és obligatori? La idea és que les persones que participen en la dinàmica prenguin

consciència de la gratuïtat dels favors i dels beneficis per a qui els rep, qui els fa i l'entorn. Tothom pot començar una cadena de favors, i això és el que els proposarem a fi de demostrar que la generositat i la bondat fan la vida més digna, fàcil, agradable... vivible per a tothom.

A partir del que s'ha dialogat i del record d'aquestes experiències de fer i rebre favors, proposarem als joves que facin, entre ells, una cadena de favors. Començarem establint-ne l'ordre: A farà un favor a B; B farà un favor a C; C a D... i Z farà un favor a A, de manera que tots els membres del grup faran i rebran un favor. Cada parella s'explicarà el que pot fer i li agradaria que fessin per ell o ella, i buscaran connexions. Podem partir de les accions que es veuen al vídeo o d'una llista breu que se'ns acudeixi com a exemple perquè facin la seva pròpia. Deixarem clar que poden ser coses materials (deixar o regalar un llibre o un videojoc, per exemple) o serveis (acompanyar-te a..., ajudar-te a estudiar, per exemple). Serà un petit compromís, una cosa que no necessàriament hauran de fer en aquest moment: A ajudarà B a maquillar-se per a una festa; B recordarà a C que revisi el seu calaix al final de cada dia durant una setmana; C deixarà a D el manga que està llegint; D acompanyarà F de compres...

Després d'organitzar la cadena de favors i acordar els compromisos de cadascú, instarem els joves a pensar què tenen ells per donar als altres, què poden oferir a altres persones —amics, família, més o menys propers o desconeguts...— per cuidar-les i que se sentin millor. Farem una breu posada en comú i convidarem el grup a triar alguna d'aquestes coses i una persona de l'entorn de cadascú per iniciar una cadena de favors: ells faran això que han triat i demanaran a la persona en concret que pensi què pot fer o oferir a una altra persona per cuidar-la i que es trobi millor, i es compromet a portar-ho a terme, i així successivament.

Un cop acabada l'activitat, proposem escoltar la cançó **Honrar la vida**, sigui com a tancament o com a inici d'una segona part de l'activitat. Recomanem que els participants tinguin la lletra al davant i la puguin anar llegint per assimilar-la millor. Després d'escoltar-la, preguntarem què els suggereix, quin missatge els transmet i què és per a cadascú de nosaltres *honrar la vida*. Els dinamitzadors de l'activitat oferiran la seva opció en la línia de la cançó: honrar la vida és viure plenament, amb consciència i compromesos, atents i actius davant del que passa, sense mirar a una altra banda. En paraules de l'Evangeli, honrar la vida és usar els nostres talents, posar-los al servei del bé comú. No se'ns demana més del que ja és a les nostres mans.

Orientarem el debat cap a la concreció de què pot fer cadascun de nosaltres per honrar la vida. Hi pensarem i farem una llista de coses que tinguem a l'abast per fer el món millor i més vivible per tothom, i convidarem els assistents a oferir-les als altres. Per fer-ho, suggerim fer un tauló que anomenarem "Cadena de favors" o "Honrar la vida", d'on penjarem el que necessitem i els serveis que estem disposats a oferir. Seria com donar forma i permanència a aquesta cadena de favors que hem fet en la primera fase.

Aquest mateix tauló també es pot fer virtual, en forma de grup de WhatsApp, perfil d'Instagram...

PER REFLEXIONAR I DONAR GRÀCIES

Diuen que fa molt de temps una tempesta va provocar un incendi en una petita illa habitada per animals. Tots van fugir espordits cap a la platja a esperar que el foc acabés d'arrasar-ho tot. Només un petit ocell blanc es va llançar al mar i, amb el seu bec, va recollir tanta aigua com va poder. Després, va sobrevolar les flames i va deixar anar el líquid a sobre del foc. Va repetir el viatge una vegada i una altra davant la mirada de la resta d'animals. Quan es va aturar a descansar, la llebre se li va acostar i li va preguntar: "Ets boig, per què fas això? És inútil. No aconseguiràs mai apagar el foc". L'ocell va sacsejar les plomes, que el fum i la cendra havien tornat de color gris. Un petit núvol de pols es va desfer en l'aire. "Potser sembla inútil —va dir mirant la llebre—, però és tot el que tinc a les mans per intentar salvar casa nostra". I va emprendre el vol de nou cap al mar.

Tenim a les mans l'oportunitat de sanar el món, de fer-lo més humà. No es tracta d'esperar a poder fer coses grans i transcendents. Quan en sorgeixi l'oportunitat, si sorgeix, ja ens ho plantejarem. Per ara, podem buscar maneres d'arreglar el que tenim a l'abast estirant el braç: a casa, al nostre lloc de voluntariat, amb els amics, a la parròquia, al barri o a l'institut. Petits reptes, petits compromisos que només necessiten que vulguem fer-ho perquè, com diu Jesús: "Només que tinguéssiu fe com un gra de mostassa, si dèieu a aquesta muntanya: 'Veste'n allà', se n'hi aniria. Res no us seria impossible" (Mt, 17, 20).

Déu ens ha donat la vida, la nostra vida, i amb ella les capacitats, les nostres capacitats, i l'oportunitat, la nostra oportunitat. És qüestió de tenir fe en Ell i en nosaltres. Això és honrar la vida.

Paràbola dels talents (Mt, 25, 14-29)

De manera semblant, un home que havia de fer un llarg viatge va cridar els seus servents i els va confiar els seus béns. A un li donà cinc talents; a l'altre, dos, i a l'altre, un —a cada un segons la seva capacitat—, i després se'n va anar.

Immediatament, el qui havia rebut cinc talents els va fer treballar i va guanyar-ne cinc més. Igualment, el qui n'havia rebut dos en va guanyar dos més. Però el qui n'havia rebut un se'n va anar a fer un clot a terra i va amagar-hi els diners del seu amo.

Al cap de molt de temps arriba l'amo d'aquells servents i es posa a passar comptes amb ells. Es presentà el qui havia rebut cinc talents i en dugué cinc més, tot dient:

—Senyor, em vas confiar cinc talents; mira: n'he guanyat cinc més.

L'amo li va dir:

—Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu Senyor. Es presentà també el qui havia rebut dos talents i digué:

—Senyor, em vas confiar dos talents; mira: n'he guanyat dos més.

L'amo li va dir:

—Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu Senyor. Es presentà encara el qui havia rebut un talent i digué:

—Senyor, sabia que ets un home dur, que segues on no has sembrat i reculls on no has escampat. Vaig tenir por i vaig amagar a terra el teu talent. Aquí tens el que és teu.

Però l'amo li va respondre:

—Servent dolent i gandul! Sabies que sego on no he sembrat i recullo on no he escampat. Per això calia que posessis els meus diners al banc, i ara que he tornat hauria recobrat el que és meu amb els interessos. Preneu-li el talent i doneu-lo al qui en té deu. Perquè a tot aquell qui té, li donaran encara més, i en tindrà a vessar; però al qui no té, li prendran fins allò que li queda.

Dona'ns bojós

Pastoral SJ

Oh Déu! Envia'ns bojós,
dels que es comprometen a fons,
dels que s'obliden de si mateixos,
dels que estimen
amb alguna cosa més que paraules,
dels que entreguen
la seva vida de veritat i fins al final.

Dona'ns bojós,
guillats,
apassionats,
homes capaços
de fer el salt cap a la incertesa
sorprenent de la pobresa;
dona'ns bojós,
bojós del present,
enamorats d'una forma de vida
senzilla,
amants de la pau,
purs de consciència,
capaços d'acceptar qualsevol tasca,
d'acudir on sigui,
lliures i espontanis,
dolços i forts.

Dona'ns bojós, Senyor, dona'ns bojós.

ACTIVITAT 2

CARTA A LA TERRA

OBJECTIUS

- Presentar la Terra com la casa de tots.
- Prendre consciència de la nostra connexió amb ella, entendre que no ens pertany, sinó que nosaltres en som part.
- Identificar el que està al nostre abast, com a societat i com a individus, per protegir-la.
- Comprometre'ns a gaudir-ne amb la cura i el respecte que es mereix.

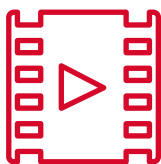
MATERIALS

Carta del

CABDILL INDI SEATTLE AL PRESIDENT DELS EUA

https://newsletter.collaboratio.net/mm/File/ca/Missatge_indi_Seattle_president_Estats_Units.pdf

Carta del

CABDILL INDI SEATTLE (VÍDEO)

https://www.youtube.com/watch?v=goHG_-w_1r4

<https://cartadelatierra.org/lea-la-carta-de-la-tierra/descargar-la-carta/>

Cançons

SOBRE LA TERRA

[https://www.youtube.com/watch?v=WCaYdsZkW4U&](https://www.youtube.com/watch?v=WCaYdsZkW4U&list=PLSPSEqvcuq42wDE2nqVGDZIEFblzu1c7I&index=9)

[list=PLSPSEqvcuq42wDE2nqVGDZIEFblzu1c7I&index=9](https://www.youtube.com/watch?v=WCaYdsZkW4U&list=PLSPSEqvcuq42wDE2nqVGDZIEFblzu1c7I&index=9)

QUÈ FAREM?

La Terra és la llar de tothom, una casa compartida amb milers de milions de persones que, com nosaltres, volen viure amb les seves necessitats cobertes i ser felices. La Terra està viva i, com a ésser viu, és fràgil, necessita que la cuidin, que la sanegin, que l'estimin... La Terra és generosa, però no és infinita. La Terra no és nostra, nosaltres formem part de la Terra. Aquest canvi de perspectiva és fonamental si volem que els segles següents l'ésser humà segueixi vivint en un planeta que ens aculli i ens doni el que necessitem.

En aquesta activitat escoltarem la Terra en les paraules d'un cabdill indi nord-americà, que han estat reconegudes com un dels cants més bonics i emotius a la protecció, la cura i el respecte de la natura. Pronunciades fa més de 150 anys, avui en dia encara tenen vigència i visió profètica. Junts respondrem a aquesta petició de la Terra; veurem maneres de defensar-la, protegir-la i gaudir-ne, i celebrarem el regal que ens dona cada dia.

El 1854, el president dels Estats Units d'Amèrica, Franklin Pierce, va fer una oferta per una gran extensió de terres al nord-est dels Estats Units, on vivien els indis Duwamish, i els va oferir com a contrapartida crear una reserva per al poble indígena. La resposta del cabdill indi Seattle ha estat considerada com un dels manifestos més bells i profunds a favor de la Terra i de la defensa del medi ambient. Començarem l'activitat escoltant amb atenció aquestes paraules. Podeu escoltar i veure el vídeo que us proposem en els materials, o bé llegir-la en veu alta. En tots dos casos, caldrà que entregueu una còpia de la carta a cada persona del grup i els demaneu que, mentre l'escoltin, marquin les parts que més els ressonin, interpel·lin o cridin l'atenció.

A continuació, transcrivim el contingut de la carta. En cursiva marcarem els fragments que es podrien eliminar si, per manca de temps, necessitéssiu escurçar-la.

Carta del gran cabdill Seattle, de la tribu dels Duwamish, a Franklin Pierce, president dels Estats Units d'Amèrica

El gran cap de Washington ens envia un missatge per fer-nos saber que desitja comprar la nostra terra. També ens envia paraules d'amistat i bona voluntat. Apreciem molt aquesta delicadesa, perquè sabem la poca falta que li fa la nostra amistat. Considerarem la seva oferta, perquè sabem que, si no ho fem, l'home blanc vindrà amb les seves armes de foc i ens prendrà les terres. El gran cap de Washington pot confiar en la paraula del gran cabdill Seattle, amb la mateixa certesa que confia en el retorn de les estacions. Les meves paraules són immutables com les estrelles del firmament.

Com es pot comprar o vendre el cel o la calor de la terra? Aquesta idea és per a nosaltres estranya. Si no som amos de la frescor de l'aire, ni de la lluentor de l'aigua, com podríeu vosaltres comprar-la? Cada tros d'aquesta terra és sagrat per al meu poble, *cada agulla brillant de pi, cada gra de sorra de les ribes dels rius, cada gota de rosada entre les ombres dels boscos, cada clariana a l'arbreda i el brunzit de cada insecte són sagrats en la memòria i tradicions del meu poble. La saba que recorre el cos dels arbres porta amb ella els records de l'home de pell roja. Els morts de l'home blanc obliden la terra on van néixer quan emprenen el passeig entre les estrelles; en canvi, els nostres morts no poden oblidar mai aquesta bondadosa terra, perquè és la mare de l'home de pell roja.* Som part de la terra i ella és part de nosaltres. Les flors perfumades són les nostres germanes, el cérvol, el cavall, la gran àliga, tots som germans. *Les escarpades muntanyes, els prats humits, l'escalfor de la pell del poltre i l'home, tots pertanyem a la mateixa família.*

Per això, quan el gran cap blanc de Washington ens comunica que desitja comprar la nostra terra, exigeix massa de nosaltres. *El gran cap blanc ens diu que ens reservarà un lloc on puguem viure còmodament. Ell es convertirà en el nostre pare, i nosaltres, en els seus fills. Per tant, considerarem la seva oferta de comprar la nostra terra. Però això no és fàcil, ja que aquesta terra és sagrada per a nosaltres.*

Aquesta aigua cristal·lina que s'escola pels rierols i corre pels rius no és només aigua, sinó que és també la sang dels nostres avantpassats. Si us venem la terra, *haureu de recordar que és sagrada, i haureu d'ensenyar als fills que és sagrada i que els reflexos misteriosos sobre les aigües clares dels llacs parlen d'esdeveniments i records de la vida del meu poble. El murmur de l'aigua dels rius és la veu del pare del meu pare. Els rius són els nostres germans, ens calmen la set. Els rius porten les nostres canoes i ens donen peixos per alimentar els nostres fills. Si us venem les nostres terres,* hauríeu de recordar i ensenyar als vostres fills que els rius són els nostres germans, i també els seus, i per tant haureu de tractar els rius amb la mateixa dolçor amb què es tracta un germà.

Sabem que l'home blanc no comprèn la nostra forma de vida. Tant li fa un tros de la nostra terra com de qualsevol altra terra, perquè és un estrany que arriba de nit a arrencar de la terra el que necessita. *La terra no és la seva germana, sinó la seva enemiga, i un cop conquerida l'abandona, i reprèn el camí*

deixant enrere la tomba dels seus pares sense que li importi en absolut. Roba a la terra el que pertany als seus fills i tant li fa. Tant la tomba dels seus pares com els drets dels seus fills són oblidats. Tracta la seva mare, la terra, i el seu germà, el cel, com si fossin coses que es poden comprar, saquejar o vendre, com si fossin xais o collarets que intercanvien per altres objectes. La seva fam insaciable devorà tot el que hi hagi a la terra, i al seu pas només hi deixarà un desert.

Jo no ho entenc, la nostra manera de viure és molt diferent de la vostra. Només la vista de les vostres ciutats entristeix els ulls del pelloja. Potser és perquè l'home pelloja és un salvatge i no entén res. No hi ha cap lloc tranquil a les ciutats de l'home blanc, ni lloc on escoltar com s'obren les flors dels arbres a la primavera, o el moviment de les ales d'un insecte. *Però potser això també és perquè soc un salvatge que no entén bé les coses. El soroll de les ciutats és com si insultés les orelles.* I jo em pregunto, quin tipus de vida té l'home si no pot escoltar el cant solitari de la garsa, ni les discussions nocturnes de les granotes a la vora d'un llac? Soc un pelloja i no entenc res. Nosaltres preferim el xiuxieig suau del vent sobre la superfície del llac, així com l'olor d'aquest mateix vent purificat per la pluja del migdia, o perfumat per la fragància dels pins.

L'aire té un gran valor per al pelloja, perquè tots els éssers comparteixen el mateix alè, l'animal, l'arbre, l'home, tots respirem el mateix aire. L'home blanc no sent l'aire que respira, *com un moribund que agonitza durant molts dies és insensible a la fortor. Si us venem les nostres terres, heu de recordar que l'aire és molt preuat per a nosaltres, que l'aire comparteix l'esperit amb la vida que sosté. El vent que va donar als nostres avantpassats el primer alè de vida també va rebre d'ells l'últim sospir.* Si us venem les nostres terres, les haureu de conservar sagrades, com un lloc on fins i tot l'home blanc pugui assaborir el vent perfumat per les flors dels prats.

Volem considerar la vostra oferta de comprar les nostres terres. Si decidim acceptar-la, jo hi posaré una condició: l'home blanc ha de tractar els animals d'aquesta terra com els seus germans. Soc un salvatge i no comprenc cap altra manera de viure. He vist milers de búfals podrint-se als prats, abandonats allà per l'home blanc que els va disparar des del cavall de ferro, sense tan sols aturar-lo. Jo soc un salvatge i no entenc com el fumejant cavall de ferro pot ser més important que el búfal, que nosaltres només matem per poder viure. Què seria de l'home sense els animals? Si tots els animals fossin exterminats, l'home també experimentaria una gran solitud d'esperit, perquè el que els passa als animals aviat també li passarà a l'home. Totes les coses estan relacionades entre si.

Heu d'ensenyar als vostres fills que el terra que trepitgen són les cendres dels nostres avantpassats. Digueu als fills que la terra està enriquida amb les vides del nostre poble, perquè sàpiguen respectar-la. Cal que ensenyeu als vostres fills el que ja saben, que la terra és la nostra mare. Tot el que li passi a la terra, també els passarà als fills de la terra. Quan els homes escupen a terra, s'estan escopint a si mateixos. Això és el que sabem: la terra no pertany a l'home, és l'home el que pertany a la terra. Això és el que sabem: tot està connectat, com la sang que uneix una família. El patiment de la terra es convertirà en patiment per als fills de la terra.

L'home no ha teixit la xarxa que és la vida, només un fil més de la trama. El que fa amb la trama s'ho està fent a si mateix.

Els nostres fills han vist com els seus pares eren humiliats mentre defensaven la seva terra. Els nostres guerrers han tingut vergonya, i ara passen els dies ociosos, mentre contaminen els seus cossos amb menjar dolç i aigua de foc. No té importància on passarem la resta dels nostres dies, no en són gaires. Unes poques hores, uns pocs hiverns i cap dels descendents de les grans tribus que alguna vegada van viure sobre aquesta terra serà aquí per lamentar-se sobre les tombes d'una gent que un dia va tenir poder i esperança. Ni tan sols l'home blanc, el Déu del qual passeja i hi parla de tu a tu, quedarà exempt del destí comú.

Potser, malgrat tot, som germans, ja es veurà algun dia. Sabem una cosa que potser l'home blanc descobrirà algun dia: el nostre Déu i el vostre és el mateix Déu. Vosaltres creieu que Déu us pertany, de la mateixa manera que desitgeu que les nostres terres us pertanyin, però no és així. Ell és el Déu de tots els homes i la seva compassió s'estén per igual entre els pellrogos i els rostres pàl·lids. Aquesta terra és preciosa, i menysprear-la és menysprear el seu Creador, cosa que provocarà la seva ira. També els blancs s'extingiran, potser abans que totes les altres tribus. Contaminen els seus llits i una nit apareixeran ofegats en les seves pròpies deixalles. Camineu cap a la vostra destrucció envoltats de glòria, inspirats per la força del Déu que us va portar a aquesta terra i que per algun disseny especial us va donar domini sobre ella i sobre el pelloja. Aquest destí és un misteri per a nosaltres, ja que no entenem per què s'exterminen els búfals, es domen els cavalls salvatges, s'impregnen els racons secrets dels densos boscos amb l'olor de tants homes i s'obstrueix la visió del paisatge dels verds turons amb un eixam de filferros de parlar.

On són els matolls? Destrossats.

On és l'àliga? Ha desaparegut.

És el final de la vida i l'inici de la supervivència.

Després de la lectura encetem una posada en comú i convidem els participants a dir-nos què els ha ressonat més i per què. Creus que el que planteja el cabdill indi és part del passat, o podríem dir que encara és vigent?

Podem dinamitzar el debat preguntant què ens diuen alguns dels fragments de la carta. Si els participants no en proposen prou, aquí us en suggerim una llista breu:

- Com es pot comprar o vendre el cel o la calor de la terra?
- Som part de la terra i ella és part de nosaltres.
- Sabem que l'home blanc... és un estrany que arriba de nit a arrencar de la terra el que necessita. La seva fam insaciable devorà tot el que hi ha a la terra i al seu pas només hi deixarà un desert.
- No hi ha un lloc tranquil a les ciutats de l'home blanc, ni hi ha lloc on escoltar com s'obren les flors dels arbres a la primavera, o el moviment de les ales d'un insecte.
- L'home blanc no sent l'aire que respira.
- La terra no pertany a l'home, és l'home el que pertany a la terra.
- Totes les coses estan connectades, com la sang que uneix una família. El patiment de la terra es convertirà en patiment per als fills de la terra.
- L'home no ha teixit la xarxa que és la vida, només és un fil més de la trama.
- El nostre Déu i el vostre és el mateix Déu... La seva compassió s'estén per igual entre els pellrogos i els rostres pàl·lids.
- Aquesta terra és preciosa, i menysprear-la és menysprear-ne el Creador, i això provocaria la seva ira.
- També els blancs s'extingiran.
- És el final de la vida i l'inici de la supervivència.

Imaginem per un moment que aquesta carta ens arriba a cadascun de nosaltres i ens demana un compromís. Què hi respondríeu? Dedicarem una estona, individualment o en grups, a pensar en això i a elaborar una resposta en què manifestem el nostre compromís amb la Terra i exposem com a mínim tres/cinc accions o maneres de cuidar-la que estiguem disposats a fer. Les podem escriure en forma de carta o manifest, elaborar un mural o un vídeo per penjar-lo a les xarxes o exposar-lo a l'institut o parròquia...

Al final, convidem les persones participants a conèixer la Carta a la Terra de la UNESCO i buscar maneres i possibilitats d'implicar-s'hi. No cal fer aquest pas per completar l'activitat; es tracta d'una opció extra per a aquells grups que tinguin més temps per treballar el tema. En tot cas, suggerim que almenys es doni a conèixer aquest projecte internacional. La nostra recomanació en aquest sentit és que els qui dinamitzin les activitats puguin veure prèviament els continguts del projecte per seleccionar el que considerin més interessant per als seus grups.

PER REFLEXIONAR I DONAR GRÀCIES

Senyor: hi ha proves de la teva grandesa a tota la Terra. Aus, plantes, peixos, animals terrestres, l'aigua, l'aire, els nostres germans i germanes... Tot el que l'habita ha nascut de Tu i ens recorda la teva generositat i el teu amor. La vas crear amb totes les criatures, nosaltres inclosos, la vas omplir de vida i, com a fills predilectes teus, semblants als àngels, ens vas donar el manament de cuidar-la, protegir-la i gaudir-ne.

Ens has fet un gran regal perquè ens estimes i confies en nosaltres. Ajuda'ns a recordar-ho i a mostrar-nos dignes de les teves atencions i cures, cuidant i atenent la Terra que has posat a les nostres mans. Que no se'ns oblidí que som part de la teva obra, una més.

Ens has donat la Terra i ens recordes que som de la Terra. Cuidar-la és cuidar-nos.

Salm 8

<https://www.youtube.com/watch?v=1t-IPM4JC1c>

Senyor, sobirà nostre,
que n'és, de gloriós, el teu nom per tota la terra!
En el cel tens posada la teva majestat.
Amb la paraula dels infants i dels nadons
has assentat els fonaments d'un baluard
contra els teus adversaris,
per fer callar el rebel i l'enemic.
Quan miro el cel que han creat les teves mans,
la lluna i els estels que hi has posat,
jo dic: "Què és l'home, perquè te'n recordis?
Què és un mortal, perquè el tinguis present?"
Gairebé n'has fet un déu,
l'has coronat de glòria i dignitat,
l'has fet rei de les coses creades,
tot ho has posat sota els seus peus:
ramades de vedells i d'ovelles,
fins i tot els animals feréstecs,
l'ocell que va pel cel i els peixos del mar,
i tot el que segueix els camins dels oceans.
Senyor, sobirà nostre,
que n'és, de gloriós, el teu nom per tota la terra!

En aquest enllaç hi trobareu una selecció de cançons sobre la relació de l'ésser humà amb la Terra, la seva cura i els efectes que té no respectar-la i protegir-la. Ens poden ajudar a ambientar la reflexió i l'acció de gràcies.

<https://www.youtube.com/watch?v=WCaYdsZkW4U&list=PLSPSEqvcuq42wDE2nqVGDZIEFblzu1c7I&index=9>

caritas.es

